

Znalecká akadémia v psychológii a psychiatrii 2016

Dňa 8. decembra 2016 sa v Austria Trend Hotel Bratislava konal prvý ročník vzdelávacieho podujatia, organizovaného Ústavom pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s r. o. (ÚZČPP) s názvom Znalecká akadémia v psychológii a psychiatrii 2016. Podujatie bolo určené znalcom z odborov Psychológia a Zdravotníctvo a farmácia, predovšetkým z odvetví Psychiatria a Sexuológia. Program sa zameriaval na výzvy súčasnej znaleckej praxe najmä v oblasti násilia páchaného na ženách a deťoch a novinky v legislatíve upravujúcej znaleckú činnosť. Téma prvého ročníka bola vybratá s ohľadom nielen na znaleckú prax, ale aj na celospoločenský záujem, pretože sa domnievame, že je potrebné, aby znalecká obec bola informovaná o témach a zmenách, ktoré sa jej dotýkajú a v súvislosti s ňou sa riešia v spoločnosti.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Koordinačno-metodické centrum pre rodovo podmienené a domáce násilie v spolupráci s rezortom Ministerstva spravodlivosti SR, Policajným zborom SR, Prokuratúrou SR a viacerými mimovládnyimi organizáciami, prizvalo v októbri 2016 spoločníkov ÚZČPP k spoločnej diskusii v rámci okrúhleho stola. Okrem prezentácie ÚZČPP o princípoch súdnoznaleckej praxe platných pri posudzovaní prípadov násilia páchaného na ženách, boli na podujatí ostatnými účastníkmi pomenované najvýznamnejšie problémy, s ktorými sa stretávajú ženy zažívajúce násilie v rámci súdnoznaleckej praxe. Ukázalo sa však, že mnohé z nich sa zakladajú len na nedostatočnej informovanosti o súdnoznaleckej praxi, jej východiskách, princípoch a priebehu. Zo strany organizátora bol na podujatí prezentovaný aj návrh zriadiť špecializované vzdelávanie pre znalcov, ktorí majú záujem sa venovať uvedenej problematike. ÚZČPP však tento návrh považuje za neodôvodnený, vedúci k triešteniu kompetencií súdnych znalcov. Na druhej strane je však potrebné citlivo a konštruktívne vnímať aj kritiku smerujúcu na adresu súdnych znalcov. Odborný dialóg a jeho závery považujeme za vhodný nástroj na ovplyvnenie riešenia týchto tém spôsobom, ktorý nepostráda odborný aspekt. Ako vhodné riešenie by mohlo byť vytvorenie metodiky pre postup súdneho znalca – psychológa aj psychiatra v takýchto prípadoch, definovanie otázok kladených znalcom, atď.

Prof. PhDr. Anton Heretik, CSc., odborný garant ÚZČPP, vystúpil s prednáškou, v ktorej účastníkov uviedol do forenznej agresológie a definoval tak rámec problematiky. MUDr. Andrea Heretiková Marsalová priniesla na podujatie i praktickú stránku a odprezentovala zaujímavé kazuistiky obetí domáceho násilia. O priebehu *Okrúhleho stola* referovala na podujatí MUDr. Ľubomíra Izáková, PhD, okrem iných s akcentom na potrebu komunikácie medzi žiadateľmi znaleckých expertíz a znalcami v záujme optimalizácie otázok, ktoré sú znalcom v rôznych súvislostiach kladené (ÚZČPP poskytol Ministerstvu spravodlivosti vzory súboru otázok, ktorých zodpovedanie je v kompetencii znalcov psychológov a psychiatrov vo všetkých odvetviach ich pôsobnosti). Tému *Forenzne psychiatrické posudzovanie páchatel'ov trestných činov, ktorí trpia psychotickým ochorením, ale spáchaný čin nevykazuje známky patologického konania*, predniesol MUDr. Ivan André, PhD. a je potrebné skonštatovať, že ide o dôležitú a nejednoznačne chápanú oblasť súdnej psychiatrie. Nielen v súčasnosti, ale aj v histórii sa názory súdnych expertov na túto problematiku rôznia. PhDr. Robert Máthé, PhD. sa vo svojej prednáške venoval *Forenzopsychologickej expertíze v sexuológii*. Poukázal na výdatné možnosti klinického psychológa pri diagnostikovaní páchatel'ov sexuálnych trestných činov, resp. sexuálne motivovaných trestných činov. Prezentácia bola ilustrovaná kazuistikami z forenznej praxe autora s vyzdvihnutím

diferenciálnodiagnosticky významných aspektov v materiáli psychodiagnostického vyšetrenia.

Ďalšou nemenej dôležitou súčasťou podujatia bola rekapitulácia aktuálnych legislatívnych zmien, upravujúcich znaleckú činnosť. Od absolvovania Odborného minima sa znalci samostatne vzdelávajú aj v tejto oblasti, ich povinnosťou je sledovať zmeny a reagovať na ne, čo vnímame v dnešnej vysoko dynamickej dobe ako neprimerane zaťažujúce. Mnohí znalci žijú v napätí, aby niečo dôležité neprehliadli a neopomenuli. Z tohto dôvodu považujeme za veľmi užitočné, že v programe podujatia dostala priestor aj táto problematika. Lektormi boli odborníci z oblasti legislatívy, pracovníci Ministerstva spravodlivosti SR – Mgr. Barbora Maliarová a JUDr. Martin Maliar, bývalí riaditelia Odboru znaleckej, prekladateľskej a tlmočnickej činnosti MS SR. O záujme o problematiku legislatívnych pravidiel upravujúcich znaleckú činnosť svedčí aj rozsiahla diskusia, ktorá sa rozvila po odznení prednášky.

Vzdelávanie znalcov po zapísaní do zoznamu znalcov je na Slovensku v ostatných rokoch založené najmä na samoštúdiu. Už dlhšie absentuje ponuka vzdelávacích programov, ktoré by umožnili znalcom kontinuálne sa vzdelávať, získavať nové vedomosti a učiť sa aj zo skúseností iných. ÚZČPP sa preto rozhodol takýto program vytvoriť a ponúknuť ho znaleckej obci. Budúcnosť ukáže, či si Znalecká akadémia v psychológii a psychiatrii postupne získa záujem znalcov a stane sa tradičným podujatím a dôležitou platformou pre ich ďalšie vzdelávanie. Pri organizovaní budúcich ročníkov ÚZČPP plánuje ponúknuť možnosť odbornej prezentácie aj účastníkom podujatia.

Výstupy z týchto podujatí sa ÚZČPP bude snažiť implementovať vo svojej metodickej práci, ktorá mu prislúcha zo zákona. Súčasne sa bude snažiť o efektívnu medzirezortnú spoluprácu s políciou, justíciou a ďalšími dotknutými rezortmi. Týmto spôsobom je možné nielen skvalitniť a zefektívniť prácu znalcov a tiež zrealizovať pohľad verejnosti na znaleckú činnosť.

Veríme, že ponúknutá téma a prednášky účastníkov podujatia zaujali a skutočne prispeli k rozšíreniu vedomostí v ponúknutej problematike. Podujatiu boli pridelené kredity ARS CME.

Tešíme sa na stretnutie v roku 2017!

MUDr. Ľubomíra Izáková, PhD.

za ÚZČPP, spol. s r.o.